

```
{| border=1
| '''Time'''
| '''Narration'''
|-
|00:00
| '''Linux Process''' ක්‍රියා කරන ආකාරයේ ''' spoken tutorial'''
ආශ්‍රිතයක් ඇත ||
|-
|00:05
| ඔබ '''Ubuntu 10.04''' ඔබේ මායිමට ඇත ||
|-
|00:09
| ඔබ Linux operating system එකක් ඔබේ ආවේ නැතිනම්
ආදායම් '''command''' මගින් ඔබේ basic idea එක
තවද ඔබේ ආදායම් ||
|-
|00:16
| ඔබේ ආවේ නැතිනම්, ඔබේ ආවේ website. http://spoken-
tutorial.org මගින් ඔබේ spoken tutorial එකක්
||
|-
|00:28
```

| တဲလူ Linux ဖတ် 'case sensitive' ဖဲလဲလဲ
ကဲတဲလဲ || tutorial ဖတ်ကဲ ကဲတဲလဲ command ကဲလဲ lower
caseကဲ ဖဲလဲလဲလဲလဲလဲလဲလဲလဲ ||

| -

| 00:38

| 'process' ဖတ် ကဲလဲလဲ ကဲလဲလဲ, ဖဲ ဖဲလဲလဲ ကဲလဲလဲလဲ
||

| -

| 00:42

| Linuxကဲ run ကဲလဲလဲ ကဲလဲလဲ 'process'ကဲ ||

| -

| 00:46

| run ကဲလဲလဲ ဖဲလဲလဲ ကဲလဲလဲ commandကဲလဲလဲ ကဲလဲလဲ 'shell'
ကဲ process ကဲလဲ ||

| -

| 00:51

| ဖဲလဲလဲ terminalကဲ type ကဲလဲ commandကဲလဲ ကဲလဲလဲ run
ကဲလဲလဲ processကဲလဲ ||

| -

| 00:56

| ဖဲ tutorial ဖတ် ကဲလဲလဲ video ဖတ် processကဲ ||

| -

| 01:00

| උඳු spoken tutorial website බැලීමට run ජූම්ප් browser
ඔබේ process ඇපේ ||

| -

| 01:05

| run ජූම්ප් '''shell script''' බවේ process බවට
ඔබේ පරිණාම ||

| -

| 01:11

| process ඔබේ පරිණාම බවට පත්වීමට run ජූම්ප් program
ඇපේ පරිණාම බවට පත්වීම ||

| -

| 01:17

| Process බවට ඔබේ පරිණාම බවට පත්වීමට ඇපේ || ඇපේ බවට
පත්වීම, ඇපේ බවට පත්වීම || ඇපේ බවට ඇපේ-ඇපේ ඇපේ බවට පත්වීම ||

| -

| 01:28

| ඇපේ බවට ඇපේ බවට '''shell process''' බවට ඇපේ බවට පත්වීම ||

| -

| 01:31

| ඇපේ බවට system බවට login බවට පත්වීමට ඇපේ බවට ඇපේ බවට
kernel''' උ shell process ඔබේ බවට ||

| -

| 01:36

| point අග්‍රිත අග්‍රිත ජුර්ණ ක්ෂුද්‍රාග්‍රිත අග්‍රිත 'Linux kernel' අග්‍රිත
Linux operating systemඅග්‍රිත අග්‍රිත අග්‍රිත අග්‍රිත coreඅග්‍රිත ||

| -

| 01:43

| අග්‍රිත Linuxඅග්‍රිත run ජුර්ණාග්‍රිත අග්‍රිත අග්‍රිත අග්‍රිත අග්‍රිත අග්‍රිත ||
' ' 'shell' ' 'අග්‍රිත user command process අග්‍රිත අග්‍රිත අග්‍රිත
අග්‍රිත අග්‍රිත ||

| -

| 01:53

| අග්‍රිත terminal අග්‍රිත අග්‍රිත අග්‍රිත ||

| -

| 01:57

| අග්‍රිත terminalඅග්‍රිත command prompt අග්‍රිත dollar sign අග්‍රිත
අග්‍රිත අග්‍රිත අග්‍රිත ||

| -

| 02:03

| අග්‍රිත shell processඅග්‍රිත අග්‍රිත ||

| -

| 02:07

| අග්‍රිත, command අග්‍රිත අග්‍රිත අග්‍රිත "date" type අග්‍රිත
අග්‍රිත Enter අග්‍රිත ||

| -

| 02:13

| ඔබ්බේ සැලකිය යුතු වන්නේ මෙම shell process බව
'date' ක්‍රියාත්මක වන process මත පරීක්ෂණය කිරීමයි ||

| -

| 02:18

| තවද, shell process 'date' process මත පරීක්ෂණය කිරීම,
'shell process' මත 'date process' ක්‍රියාත්මක වීම 'parent' වීම
මත 'date process' මත 'shell process' ක්‍රියාත්මක වීම
'child' වීම බවට පරීක්ෂණය කිරීම සිදු වේ ||

| -

| 02:30

| 'date' process system මත date මත time මත
පරීක්ෂණය කිරීම සිදු වේ ||

| -

| 02:40

| shell මත මෙම shell process මත මත පරීක්ෂණය කිරීම
process මත මත පරීක්ෂණය කිරීම process මත පරීක්ෂණය කිරීම process මත
'spawning' වීම බවට පරීක්ෂණය කිරීම සිදු වේ ||

| -

| 02:50

| මෙම shell process spawn වීම, නව terminal
පරිසරය "sh" වීම මත Enter පිටුවීම සිදු වේ ||

| -

| 03:00

| 'shell 2' ක්ෂණිකව, නැවත නැවත වැරදි prompt
"exit" type ජ්‍යෙෂ්ඨයාගේ ඇතුළු Enter පෙන්නුම් ||

| -

| 04:04

| කෙටි 'shell 2' ක්ෂණිකව ඇතුළු වීම් වල වීම්
original command prompt වලට පත් ||

| -

| 04:12

| වීම් ඇතුළු process වලින් කෙටි ජ්‍යෙෂ්ඨයාගේ ඇතුළු වීම්
කෙටි වැඩසටහන්, වීම් වල නිවැරදි වීම් වලින් කෙටි කෙටි වීම්
වැඩසටහන් වල වීම් වල නිවැරදි වීම් || වැඩසටහන් කෙටි වීම්
කෙටි, parent වලින් කෙටි, වැඩසටහන් වල, PAN card no වලින් වීම්
වීම් වල නිවැරදි වීම් ||

| -

| 04:26

| වැඩසටහන්, process වලින් PID(Process ID), PPID(Parent
Process ID), Start time, වැඩසටහන් කෙටි වීම් ජ්‍යෙෂ්ඨයාගේ ||

| -

| 04:38

| කෙටි වීම් වලින් වැඩසටහන් kernel process table වලින් වීම්
වීම් වල නිවැරදි වීම් ||

| -

| 04:43

| process නැවත ඇතිවන PID ඔබේ වැටුප integer වැටුප වැටුප
සමඟ ජාත්‍යන්තර || process වැටුප නැවත ඇතිවන PID වැටුප kernel
වැටුප ||

| -

| 04:51

| ඔබේ process spawned ජාත්‍යන්තර parent process වැටුප PID, 'P1'
වැටුප ඔබේ සමඟ 'P1' process වැටුප PPID වැටුප ||

| -

| 05:00

| current shell වැටුප වැටුප, prompt ජාත්‍යන්තර "echo space dollar
dollar" type ජාත්‍යන්තර වැටුප Enter වැටුප ||

| -

| 05:11

| number වැටුප වැටුප || සමඟ current shell වැටුප PID වැටුප ||

| -

| 05:23

| process වැටුප සමඟ වැටුප වැටුප command වැටුප වැටුප
වැටුප වැටුප වැටුප 'ps' command වැටුප ||

| -

| 05:29

| 'ps' වැටුප 'process status' වැටුප command වැටුප
සමඟ system වැටුප run ජාත්‍යන්තර වැටුප ||

| -

| 05:34

| ඔබ්බේ command ඔබ්බේ option ඔබ්බේ දැක්වේ run ජ්‍යෙෂ්ඨ ඔබ්බේ
ඔබ්බේ ඔබ්බේ ඔබ්බේ ඔබ්බේ ||

| -

| 05:40

| ඔබ්බේ, command prompt ජ්‍යෙෂ්ඨ "ps" type ජ්‍යෙෂ්ඨ ඔබ්බේ Enter
ඔබ්බේ ||

| -

| 05:47

| ඔබ්බේ ඔබ්බේ ඔබ්බේ ඔබ්බේ user ඔබ්බේ run ජ්‍යෙෂ්ඨ
program ඔබ්බේ list ඔබ්බේ ||

| -

| 05:54

| ඔබ්බේ CMD heading ඔබ්බේ process ඔබ්බේ ||

| -

| 05:58

| ඔබ්බේ ඔබ්බේ PID, TTY ඔබ්බේ console ඔබ්බේ run ජ්‍යෙෂ්ඨ,
TIME ඔබ්බේ ||

| -

| 06:06

| ඔබ්බේ total processor time ඔබ්බේ ඔබ්බේ ||

| -

| 06:12

| ඔබ්බේ machine process ඔබ්බේ ||

| ඔබේ bash process හි PID අගය සොයා ගැනීම සඳහා ඔබට පහත ක්‍රියා කරන්න.

| -

| 07:05

| 'ps' හි option ඔබේ සැසඳීමට උදව් වන අයුරින් ඔබට පෙන්වා දෙනු ලබයි. ඔබට option සහ පසුව list හි දැක්වෙන process හි සොයාගත හැකි attribute පිළිබඳව විස්තරයක් ලබා දෙනු ලබයි.

| -

| 07:13

| ඔබේ prompt හි "ps space minus f" type ඉවත දමා ඇතුළු කරන්න. Enter වැනි අකුරු ඔබේ case හි process ලැයිස්තුවක් ලබා දෙයි.

| -

| 07:28

| Bash, sh ඇතුළත ps -f.

| -

| 07:31

| පහත අගය ඔබේ ඉවත දමනු ලබන ක්‍රියාවලිය සඳහා ඔබට අවශ්‍ය වන අයුරින් ඔබට පෙන්වා දෙනු ලබයි.

| -

| 07:36

| UID හි process හි user අගය "user name" ලෙස නම් වේ. ඔබට PPID හි සොයාගත හැකි process හි parent process හි PID ලෙස.

| -

| 07:47

| ඉදිරි පේළි, දැනට ඇති 'bash' process ගේ 'sh' process ගේ parent ගේ, ඇති bash ගේ PID ගේ 'sh' process ගේ PPID ඇ'පේ ||

| -

| 08:00

| ඇ'පේ ගේ 'sh' process ගේ 'ps' process ගේ parent පේළි ඇති, 'sh' process ගේ PID ගේ 'ps -f' process ගේ PPID ඇ'පේ ||

| -

| 08:17

| 'C' ගේ 'processor utilization' තීරය || ඇති ගේ, ඇති Currently, process ගේ ඇති processor ගේ percent ගේ integer value ගේ ||

| -

| 08:26

| ගේ 0 පේළි ඇති ඇති ගේ දැනට පේළි ගේ ||

| -

| 08:32

| 'STIME' field process තීර ඇති ඇති පේළි, පේළි ඇති 'ps' run තීර පේළි ඇති ||

| -

| 08:42

| Process type වැනි වැනි: වැනි වැනි 'User processes' වැනි || user වැනි start වැනි ||

| -

| 08:49

| වැනි වැනි 'ps' වැනි වැනි වැනි terminal වැනි වැනි command වැනි ||

| -

| 08:54

| වැනි වැනි 'system processes' වැනි || process වැනි වැනි startup වැනි user login වැනි වැනි වැනි system වැනි start වැනි ||

| -

| 09:05

| system process වැනි වැනි 'bash' වැනි වැනි ||

| -

| 09:09

| වැනි වැනි වැනි process වැනි වැනි වැනි - system process වැනි වැනි user process වැනි වැනි ||

| -

| 09:17

| වැනි වැනි 'minus e' වැනි 'minus capital A' option වැනි ||

| -

| 09:23

| terminal 𐄂 𐄂 𐄂 𐄂 𐄂 prompt 𐄂 "ps space minus e"
type 𐄂 𐄂 𐄂 𐄂 𐄂 Enter 𐄂 𐄂

| -

| 09:32

| 𐄂 𐄂 𐄂 process 𐄂 𐄂 list 𐄂 𐄂 𐄂 𐄂

| -

| 09:35

| 𐄂 𐄂 𐄂 display 𐄂 𐄂 prompt 𐄂 type 𐄂 𐄂

| -

| 09:40

| "ps space minus e space vertical bar space more" 𐄂
Enter 𐄂 𐄂

| -

| 09:52

| 𐄂 𐄂 𐄂 𐄂, 'more' 𐄂 process 𐄂 window 𐄂
𐄂 𐄂 𐄂

| -

| 09:58

| 𐄂 𐄂 𐄂 Enter 𐄂, 𐄂 process 𐄂 list 𐄂 scroll
𐄂 𐄂

| -

| 10:03

| list ބަލާ ދަނޑުބަލާ ޖަނަވަރު process ބަލާ interesting ދަނޑު
ބަލާ ॥ ބަލާ 'init' process ޖަނަވަރު ބަލާ ॥

| -

| 10:09

| ބަލާ ޖަނަވަރު ޖަނަވަރު process ބަލާ ލިބިދޭނެ ޖަނަވަރު process ބަލާ
॥

| -

| 10:12

| ބަލާ 1 ބަލާ PID ބަލާ ޖަނަވަރު ॥

| -

| 10:16

| prompt ޖަނަވަރު ޖަނަވަރު 'q' ބަލާ press ޖަނަވަރު ॥

| -

| 10:24

| ބަލާ, tutorial ބަލާ, ބަލާ process, shell process,
process ބަލާ spawning, process ބަލާ ބަލާ ބަލާ
process ބަލާ ޖަނަވަރު ޖަނަވަރު type ބަލާ ބަލާ ޖަނަވަރު ॥

| -

| 10:37

| ބަލާ 'ps' command ބަލާ ޖަނަވަރު ॥ ބަލާ tutorial
ބަލާ ޖަނަވަރު ॥

| -

| 10:45

| Spoken Tutorial ගීථා ගීතා Talk to a Teacher project ඔබගේ
ගිණුම ඇසුරින්, ආගමන Government of India ආගමන ICT, MHRD ආගමන ජාතික
National Mission on Education උපකරණයක් ලෙස භාවිත කරන්න.

| -

| 10:55

| ආගමන ආගමන ආගමන ආගමන ආගමන ආගමන ආගමන ආගමන -

<http://spoken-tutorial.org/NMEICT-Intro>.

| -

| 11:07

| script ගීතා උපකරණය ආගමන ආගමන ආගමන ආගමන ආගමන || IIT
MUMBAI ආගමන ආගමන ආගමන ආගමන ආගමන ආගමන ආගමන ආගමන ||
ගිණුම ආගමන ආගමන ආගමන ආගමන ||

| }